

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Ministerie van Defensie
Secretaris-generaal
Drs. [REDACTED]
Kalvermarkt 32
2511 CB Den Haag
Nederland

Datum 25 september 2023
Betreft Becomentariëring uitvoering zoekslag Special Report
Afghanistan zip-bestanden

Auditdienst Rijk

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

Auditmanager
Account AZ/DEF

Ons kenmerk

2023-0000215227

Uw brief (kenmerk)

Becommentariëring
uitvoering zoekslag Special
Report Afghanistan zip-
bestanden

Inleiding

De Auditdienst Rijk (ADR) heeft van november 2022 t/m juni 2023 op verzoek van de Secretaris-Generaal (SG) een onderzoek uitgevoerd naar de zoekslag van Defensie naar het Special Report 2010 Afghanistan. De ADR heeft in dit onderzoek de zoekslag van de afdeling Evaluaties (AEVAL) van de Defensiestaf, naar het Special Report 2010 Afghanistan, becommentarieerd. Het onderzoek van de ADR richtte zich op de zoekslag in het papieren archief Afghanistan (spoor 1a) en in het digitale archief Afghanistan (spoor 1b). De becommentariëring van de ADR bestond uit drie fasen. De eerste fase die becommentarieerd is, is *het 'plan van aanpak korte termijn/Intensivering zoektocht naar vermist special report (4-10-2022)'*. De tweede fase betrof de becommentariëring van de uitvoering van de zoekslag naar het Special Report in het papieren- en digitaal archief en de derde fase was het becommentariëren van het eindverslag met resultaten en bevindingen van de zoekslag. Op 4 juli 2023 heeft de ADR het auditrapport '*Zoekslag Special Report 2010 Afghanistan*' uitgebracht aan de SG.

Op 7 juli 2023 heeft de ADR de brief '*Zoekslag special report Afghanistan*' van de SG ontvangen, waarin hij aangeeft dat hij na zorgvuldige lezing van het ADR rapport '*Zoekslag Special Report 2010 Afghanistan*', tot de conclusie is gekomen dat de zoekslag van Defensie naar het Special Report nog niet is afgerond. Dit betekende voor Defensie uitbreiding van de zoekslag door het analyseren van de aangetroffen zip-bestanden. De ADR heeft het ontbreken van het analyseren van zip-bestanden eerder in haar brief '*Becommentariëring uitvoering zoekslag Special Report Afghanistan, korte termijn papieren en digitaal archief*' van 22 maart 2023 aan de SG als risico aangemerkt en in haar rapport '*Zoekslag Special Report 2010 Afghanistan*' als aanbeveling opgenomen. Gezien de ervaring van de ADR en bekendheid met deze casus heeft de SG, de ADR verzocht ook de aanvullende stappen in de uitvoering van de zoekslag te becommentariëren. Deze brief bevat het commentaar van de ADR op de, met betrekking tot de zip-bestanden, uitgevoerde (analyse)werkzaamheden voor de zoekslag Special Report 2010 Afghanistan.

Becommentariëring

Een onderzoeksdossier over de analyse van de zip-bestanden ontbreekt. Het risico van het ontbreken van een navolgbaar onderzoeksdossier met een onderzoekstrail van de zoekslag in de zip-bestanden is, dat Defensie zich beperkt aantoonbaar kan verantwoorden over de uitgevoerde zoekslag in de zip-bestanden en dat dit achteraf niet meer te reproduceren is.

Auditdienst Rijk

Ons kenmerk
2023-0000215227

Omdat een onderzoeksdossier ontbreekt, hebben wij bij becommentariëring van de uitvoering van de zoekslag in de zip-bestanden van Defensie deels documenten (twee e-mail berichten en een onderzoeksverslag), maar met name een mondelinge toelichting op de wijze van werken ontvangen. Wij hebben niet kunnen vaststellen dat Defensie daadwerkelijk heeft gewerkt conform ze ons heeft aangegeven.

Ons commentaar op de uitvoering van de zoekslag in de zip-bestanden is onder te verdelen in de categorieën onderzoeksverslag, selectie zip-bestanden en uitvoering analyse zip-bestanden.

Onderzoeksverslag

Op 20 juli 2023 heeft de ADR in aanwezigheid van de Senior Stafofficier Evaluaties van AEVAL een gesprek gevoerd met de projectleider van het archief-team Afghanistan (A-team) die de analyse van de zip-bestanden, als uitbreiding van de zoekslag naar het Special Report, heeft uitgevoerd. De uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot de analyse van de zip-bestanden zijn door voornoemde projectleider in dit gesprek mondeling toegelicht. Van de verrichte werkzaamheden zijn door AEVAL twee e-mail berichten aangeleverd met email verkeer tussen medewerkers van het A-team en AEVAL over de uitgevoerde analyse van de zip-bestanden en de resultaten hiervan. Door een andere medewerker van het A-team is achteraf (vanwege persoonlijke omstandigheden was de projectleider tijdelijk afwezig) op verzoek van de ADR, een onderzoeksverslag opgesteld over de analyse van de zip-bestanden. Dit onderzoeksverslag is door de ADR ontvangen op 6 september 2023. In dit onderzoeksverslag ontbraken een aantal uitgevoerde werkzaamheden en het verslag sloot niet aan bij de eerder ontvangen mailwisseling en mondelinge toelichting. Defensie gaf in eerste instantie aan dat zij niet meer kon achterhalen waar de verschillen in de uitgevoerde werkzaamheden uit het verslag vandaan kwamen. Ook vanwege het ontbreken van een onderzoeksdossier. Na het opstellen van een tijdlijn door de ADR met daarin per datum de gegevens van de uitgevoerde werkzaamheden door Defensie, heeft Defensie met de projectleider van het A-team het onderzoeksverslag van 6 september 2023 herzien en op 14 september 2023 een nieuwe versie van het onderzoeksverslag aan de ADR gestuurd.

Selectie zip-bestanden

De periode die Defensie voor de selectie van de zip-bestanden heeft aangehouden was mei 2010 tot en met december 2010. De reden dat er is gekozen voor deze periode was, dat de Task Force Uruzgan (TFU) missie in augustus 2010 werd beëindigd. De ADR heeft aangegeven dat het risico bestaat dat door deze keuze relevante informatie wordt gemist. Het is immers niet uit te sluiten dat relevante documenten zijn ingepakt in een zip-bestand na december 2010. Na de TFU missie startte de Redeployment Task Force (RDTF) missie, die in maart 2011 werd ontmanteld. Het is niet onlogisch dat bestanden zijn ingepakt bij afronding van de missie. Dit gebeurt immers ook bij afsluiting van een project of periode.

De datum van een zip-bestand ligt dan ook vaak later, dan de datum waarop documenten zijn aangemaakt.

Defensie heeft naar aanleiding hiervan, de periode voor de zoekslag Special Report in de zip-bestanden later uitgebreid tot en met het einde van de inzetperiode van de RDTF en vanwege de geringe inspanning besloten de analyse over heel 2011 uit te voeren.

Auditdienst Rijk

Ons kenmerk
2023-0000215227

Uitvoering analyse zip-bestanden

Van alle datadragers zijn de zip-bestanden overgepakt en gestructureerd op jaar en maand. De zip-bestanden zijn gekopieerd en in één processing folder geplaatst. Dit is uitgevoerd met Python software. Na het verwijderen van dubbelingen waren er 406 zip-bestanden over de periode mei 2010 tot en met december 2011. Deze zip-bestanden zijn uitgepakt met de Linux-tool unzip en in Windows Explorer bekeken. Vervolgens zijn de zip-bestanden ingeladen in Watson en heeft het A-team in samenwerking met een Subject Matter Expert (SME) de bestanden doorzocht met dezelfde zoektermen zoals gebruikt bij de eerdere zoekslag spoor 1b. Er zijn drie documenten gevonden die een relatie hadden of te herleiden waren aan het Special Report. Echter, deze documenten waren ook al in de eerdere zoekslag van Defensie naar voren gekomen, waarvan een verslag is opgesteld. Dat leverde geen nieuwe informatie op en heeft niet geleid tot verdere zoekacties. Over de uitvoering van de analyse van de zip-bestanden hebben wij geen commentaar.

ACCOUNTDIRECTEUR ALGEMENE ZAKEN EN DEFENSIE

